

**ANDIJON VILOYATIDAGI MADANIY-MEROS
OBYEKTLARINING TURIZM SALOHİYATI VA ULARNI TURIZM
JARAYONIGA INTEGRATSIYA QILISH MUAMMOLARI**

Talabjonov Bunyodbek Saidaxmad o‘g‘li

Farg‘ona davlat universiteti tayanch

doktoranti

talabjonovb@gamil.com

+998941322793

Annotatsiya

Ushbu maqolada Andijon viloyatidagi madaniy meros obyektlarining turizm salohiyati va ularni turizm jarayoniga integratsiya qilish jarayonida yuzaga kelayotgan muammolar ilmiy asosda tahlil qilinadi. Tadqiqotda fazoviy tahlil, statistik ko‘rsatkichlar, ilmiy manbalar sharhi va mavjud infratuzilma imkoniyatlari o‘rganildi. Olingan natijalar hududda madaniy turizmni barqaror rivojlantirish uchun zarur bo‘lgan boshqaruv, marketing va infratuzilma bo‘yicha strategik takliflarni ishlab chiqishga xizmat qiladi [1:1].

Abstract

This article analyzes the tourism potential of cultural heritage sites in the Andijan region and examines the challenges associated with integrating these sites into the tourism system. Spatial analysis, statistical evaluation, literature review, and infrastructure assessment were applied to identify bottlenecks and opportunities. The findings contribute to the development of strategic recommendations for improving cultural tourism and enhancing heritage management in the region [1:1].

Аннотация

В данной статье проводится анализ туристического потенциала объектов культурного наследия Андижанской области, а также исследуются проблемы их интеграции в туристическую систему. В исследовании использованы методы пространственного анализа, статистической оценки, обзор научных источников и анализ инфраструктуры. Полученные результаты позволяют выработать стратегические рекомендации для устойчивого развития культурного туризма в регионе [1:1].

Kalit soʻzlar

Andijon viloyati, madaniy meros, turizm salohiyati, barqaror turizm, fazoviy tahlil, infratuzilma, integratsiya.

Keywords

Andijan region, cultural heritage, tourism potential, sustainable tourism, spatial analysis, infrastructure, integration.

Ключевые слова (RU)

Андижанская область, культурное наследие, туристический потенциал, устойчивый туризм, пространственный анализ, инфраструктура, интеграция.

Kirish

Andijon viloyati Oʻzbekistonning eng qadimiy va madaniy jihatdan boy hududlaridan biri boʻlib, turli davrlarga oid arxeologik, meʼmoriy va diniy meros obyektlariga ega. Ushbu obyektlar hududlarning turizm salohiyatini oshirishda muhim oʻrin tutadi, biroq ularning aksariyati turizm jarayoniga yetarlicha jalb qilinmagan [2:1].

Viloyatning Buyuk Ipak yo'li bo'ylab joylashganligi tarixan savdo, hunarmandchilik va madaniyat markazi bo'lishiga zamin yaratgan [2:4].

Adabiyotlar sharhi

Ilmiy adabiyotlarda madaniy meros va turizm o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik keng yoritilgan. Tadqiqotchilar barqaror turizm madaniy meros obyektlarini saqlashda muhim omil ekanini ta'kidlashadi [3:1]. Shuningdek, ko'plab hududlarda marketing, infratuzilma va malakali kadrlar yetishmasligi madaniy turizmning to'liq rivojlanishiga to'sqinlik qilishi qayd etiladi.

Metodologiya

Tadqiqotda quyidagi ilmiy metodlar qo'llanildi [3:2]:

- **Kernel Density Estimation (KDE)** — meros obyektlarining konsentratsiyasini aniqlash;
- **Nearest Neighbor Analysis** — obyektlar o'rtasidagi masofa va klasterlash darajasini o'lchash;
- **Moran's I** — hududiy bog'liqlik va o'zaro ta'sirlarni tahlil qilish;
- **Gini koeffitsiyenti** — obyektlarning hudud bo'yicha tengsiz taqsimlanganlik darajasini o'lchash.

Bu metodlar hududning turizm salohiyatini kompleks baholash imkonini berdi.

Natijalar

Olib borilgan fazoviy tahlil natijalari Andijon viloyatidagi madaniy meros obyektlari ko‘proq tarixiy markazlarda jamlanganini ko‘rsatdi [3:3]. Qishloq hududlarida yetarlicha potensial mavjud bo‘lsa-da, infratuzilma va marketingning pastligi tufayli ular turizmga sust jalb etilgan.

Muhokama

Hududlar bo‘yicha tahlillar obyektlarning notekis taqsimlanganligini ko‘rsatdi. Turizm mahsulotlarining aksariyati shahar markazlariga yo‘naltirilgan bo‘lib, bu qishloq hududlarining rivojlanish salohiyatini pasaytiradi [3:4].

Bundan tashqari, mavjud obyektlar bo‘yicha raqamli xaritalar va yo‘nalishlar yetarlicha ishlab chiqilmagan, bu esa sayyohlar oqimini boshqarishga salbiy ta‘sir ko‘rsatadi.

Xulosa

Tadqiqot natijalari Andijon viloyati madaniy meros obyektlari turizmni rivojlantirish uchun katta salohiyatga ega ekanini ko‘rsatadi. Biroq mavjud muammolar — infratuzilma, boshqaruv, marketingning yetarli emasligi — ularni turizm jarayoniga to‘liq integratsiya qilishga to‘sqinlik qilmoqda [3:5]. Strategik yondashuv, investitsiya kiritish, raqamlashtirish va kadrlar tayyorlash orqali madaniy turizmni barqaror rivojlantirish mumkin.

Adabiyotlar

1. Arabov N. va boshq. (2024). *Shaping the future of Uzbekistan’s tourism*. JEECAR.
2. Brestov A. L., Merdev M. (2025). *Post-industrial cultural tourism*. JTTR.
3. Kilichov M., Dávid L. (2025). *Spatial Analysis of Cultural Heritage*. Forum Geografi.